

Format Kwaliteitskaart

Kaart (nummer)	Voor wie geldt deze kaart/ Domein
Welk domein	Onderwerp: Wetenswaardig
Verantwoordelijke	Wie is verantwoordelijk voor deze kaart? Martijn en Wilbert
Geëvalueerd	Datum: 05-06-2026

Doel:

Wij werken naar een doorlopende lijn van geïntegreerde kennisopbouw, waarbij we uitgaan van hoge verwachtingen voor alle leerlingen. Met behulp van een gedegen algemene kennisbasis ontwikkelen leerlingen tegelijkertijd burgerschapskennis en -vaardigheden, een uitgebreide woordenschat, taalvaardigheden (taalbeschouwing, begrijpend lezen en luisteren, mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid) en kennis van wereldoriëntatie.

Werkwijze:

Wetenswaardig bestaat uit 30 kerndoeldekende thema's voor groep 4 t/m 8. Elk thema bevat circa 20 lessen die in vijf tot zes weken worden aangeboden. Hierdoor behandelen we zes thema's per schooljaar. De thema's zijn verdeeld over geschiedenis (chronologisch opgebouwd, 10x), aardrijkskunde (5x fysisch; 5x sociaal), natuur (5x) en techniek (5x). Geschiedenisthema's worden altijd aangeboden vanwege de chronologische opbouw van de tijdvakken.

In alle thema's is de taalontwikkeling geïntegreerd en worden in de verdiepingslessen ook relevante verbanden gelegd met de andere vakken.

Alleen de thema's voor groep 4 bevatten vanwege de praktische haalbaarheid wat minder lessen. Deze lessen hebben per thema steeds een vaste structuur.

Uitgangspunten:

- **Lesopbouw** wordt duidelijk uitgelegd in de uitlegvideo. In de handleiding word je als leerkracht meegenomen in deze opbouw. We volgen de opbouw zoals beschreven in de leerkrachtenhandleidingen van Wetenswaardig.
- Inhoud en kennis staan centraal.
- Iedereen doet actief mee.
- We gebruiken gezamenlijke taal en kernbegrippen.
- Taalontwikkeling is geïntegreerd in alle thema's.
- Toepassing vanuit de bril van de vakspecialist.
- Effectieve didactiek: EDI en Viertakt.
- Beeldmateriaal ondersteunt de teksten.
- Leerlingen schrijven en praten over de inhoud.
- Kennis wordt geordend en geschematiseerd.
- We gebruiken verschillende tekstsoorten.
- Vakgebieden worden waar mogelijk geïntegreerd.

Groep 4 werkt met aangepaste **lesbenamingen** ten opzichte van groep 5 t/m 8, zodat deze voor de jonge leerlingen begrijpelijker zijn:

Groep 4	Groep 5 t/m 8
Wat weten we al?	Wat weten we al?
Begin van de les	Introductie van de les
Belangrijke woorden	Instructie concepten
De tekst	Bestuderen bronmateriaal
Opdrachten	Informatieverwerking
Afsluiting	Afsluiting

Differentiatie:

We werken vanuit convergente differentiatie en hoge verwachtingen voor alle leerlingen. Alle leerlingen nemen deel aan dezelfde kennisrijke lessen en werken aan dezelfde kennisdoelen. Er zijn geen aparte plusgroepen binnen Wetenswaardig.

Ondersteuning kan plaatsvinden door:

- Pre-teaching van teksten en begrippen;
- Gebruik van woordenschatkaarten;
- Begeleid lezen van teksten;
- Ondersteuning door leerkracht, ondersteuner, stagiair of vrijwilliger;
- Extra visuele ondersteuning.

Voorbereiden van een thema

Vooraf:

- Lees alle lessen, de handleiding en het leerlingenboek.
- Zorg voor een enthousiaste introductie.
- Informeer ouders vooraf, tijdens en aan het eind van het thema over de inhoud van het thema en de belangrijke doelen. Denk hierbij aan foto's van het doelenbord.
- Maak het thema zichtbaar in de klas.
- Denk na over creatieve opdrachten, praktijkopdrachten en educatieve uitstapjes.
- Kijk voorin de handleiding naar jeugdliteratuur.

Wenselijk is een aparte Wetenswaardig-kast met boeken, gesorteerd per groep en thema. Deze boeken bieden zowel leerkrachten als leerlingen aanvullende achtergrondinformatie bij de verschillende thema's. Dit is in gang gezet. Op deze manier heeft iedereen eenvoudig toegang tot de boeken die bij de thema's aansluiten. Idealiter worden bij de themawand relevante boeken tentoongesteld en is er ook ruimte voor boeken die leerlingen zelf meebrengen, zodat verbindingen tussen school en thuis zichtbaar worden gemaakt.

Thema zichtbaar maken:

- Themawand, prikbord achterin de klas.
- Passende boeken.
- Afbeeldingen en schema's.
- Leerlingwerk.
- Onderzoeksvragen.

Hoe kun je je eigen achtergrondkennis vergroten (over een specifiek thema):

- Wetenswaardig handleiding en leerlingenboek doornemen
- Boeken basiskennis PABO (Geschiedenis en Samenleving, Geschiedenis geven, GeoWijzer, Basiskennis Natuur & Techniek)
- Podcasts (Geschiedenis Geven, De Grote Podcastlas, NRC Onbehaarde Apen)
- Documentaires (NPO Start & SchoolTV, Klokhuis maakt geschiedenis)
- Literatuur voor volwassenen om je kennis te verdiepen en verbreden
- Podcast via Spotify: Geef kennis door-Wetenswaardig. Dit zijn deskundigen die uitleg geven bij de 30 thema's
- Maar: durf aan te vullen met voor jou relevante informatie.

Hoe kun je extra teksten en achtergrondinformatie/rijke teksten vinden?

- Archeon Thea Beckmanprijs - beste historische jeugdboeken
- Canon van Nederland - tips per canonvenster
- Glazen Globe - prijs voor beste aardrijkskundige jeugdboek
- Schrijvers van de Ronde Tafel
- Nieuwsberichten
- Schrijf je in voor de nieuwsbrief van uitgeverijen

Procedure:

- Op de dag- en weekplanning gebruiken we de naam THEMA. Handig om in de voorbereidingsweek te maken.
- Per week plannen we minimaal drie lessen van circa 90 minuten. De tijd wordt verdeeld in een deel 's morgens en een deel 's middags.
- Vier lessen per week is mogelijk, maar niet altijd haalbaar in combinatie met technisch lezen en topografie.
- In het implementatiejaar streven we naar vijf thema's (6 thema's ga je niet redden).
- Aan elk thema wordt 6 weken gewerkt. De methode voorziet voor 5 weken aan lessen. De extra tijd wordt ingezet om gedurende het thema jeugdliteratuur/rijke teksten te koppelen (verhalend, verhalend informatief, gedichten) aan het thema en tijd te maken voor extra herhaling/verdieping/creatieve verwerking/praktijklessen.
- In het eerste jaar met Wetenswaardig starten we elk thema met herhalingsles 4 (taalbeschouwing). Tijdens de eerste week bevat een thema herhalingslessen. Herhalingsles 4 (taalbeschouwing) wordt altijd aangeboden, andere lessen kun je overslaan.
- Daarnaast blijft ruimte voor voorlezen en creatieve verwerking.
- Plan ruimte voor de maakopdracht (eindopdracht van het thema, lessen 15 en 16).
- Plan ruimte voor een les over het kunstwerk en het gedicht (indien schoolbreed afgesproken, nog niet het 1^e jaar). Dit kan een verrijking zijn voor je thema's en wordt later opgepakt door de PLG.
- Aan het einde van het thema volgt een presentatie of tentoonstelling en is er een inloopmoment voor ouders. Niet elke verwerkingsopdracht leent zich hiervoor, kijk hier kritisch naar.
- Denk na over ouderbetrokkenheid gedurende het thema.

Afspraken:

Schriften en materialen:

- Groep 4-5 werkt met mappen en losse schrijfborden. Deze kopieerbladen komen uit de map van de schrijfmethode, liniering (6-4-6).
- Groep 6-8 werkt met A4-projectschriften.
- Boeken en Schriften worden in de kast bewaard, niet in de laatjes.
- Leerlingen werken met potlood en kleurpotloden.
- Aandacht voor netjes werken in de aantekeningenschriften. De leerlingen noteren bij de eerste les het thema en daarna bovenaan de bladzijde de les; per les starten op een nieuwe bladzijde.
- We gebruiken een potlood om mee te schrijven en kleurpotloden voor de tekeningen. Geen gebruik van pennen en stiften. Mocht er vanuit een bepaalde visie anders worden besloten vanuit de school, dan kunnen we hierop inspelen.
- Voor theorie over het maken van aantekeningen verwijzen we naar het [boek](#): Bordwerk en aantekeningen van Marcel Schmeier en de [Tijpcast](#) over dit onderwerp.

Lesafspraken:

- Lesdoel staat zichtbaar op het white-board.
- Leerlingen noteren thema en les.
- Iedere les start op een nieuwe bladzijde.
- Tabellen en schema's mogen vooraf worden uitgeprint en ingeplakt.
- De leerkracht leest teksten in principe voor. Sterke lezers kunnen incidenteel voorlezen, je kunt hier dus van afwijken.
- Leerlingen volgen actief mee in de tekst, ze leggen hun vinger bij het tekstgedeelte dat gelezen wordt.
- Onderzoeksvragen worden verzameld en later behandeld.

Themawand:

- Per thema hang je de thematitel en specifieke themadoelen op de themawand. Samen met de kinderen vul je het bord verder aan. In het eerste jaar kost het meer tijd om materiaal te verzamelen/printen, gebruik dit goed als archief voor het volgende jaar. Maak print-screens vanuit de methodesoftware, snijd dit bij en sla dit op in de drive en print uit.
- Kernbegrippen.
- Afbeeldingen en schema's.
- Leerlingwerk.
- Als kinderen een onderzoeksvraag hebben, kunnen zij dit op een los papier schrijven dat bijvoorbeeld bij de themawand ligt. De vraag wordt later behandeld.
- Bovenaan je themawand hangt de tijdsbalk. *Optie voor een later moment: bij het betreffende tijdvak plaats je een pijl (de pijl hang je op wanneer je over een specifiek tijdvak werkt). Deze kun je lamineren en ophangen.*
- Huidige lesdoelen kunnen van de wand af (taal, rekenen en spelling).

Materialen:

- Boeken worden per thema verzameld.
- Idealiter is er een themakast per groep/thema.
- Materialen worden per thema opgeslagen.
- Themamaterialen en printwerk worden bewaard voor volgende schooljaren.
- Tabellen, schema's of afbeeldingen van tevoren uitprinten, zodat de kinderen het opplakken. Dit bespaart tijd, met name zinvol voor de middenbouw. In de bovenbouw vaker direct in het schrift, eventueel eerst op ruitjespapier en dit opplakken.
- Alle boeken van een thema worden opgeslagen in 2 grijze kisten. Op de kisten staat een label met een naam van elk thema. Deze kisten worden op een centrale plek opgeslagen. Na het thema zet je de kisten weer terug. De kisten worden door Christel besteld.

Topografie:

- We gebruiken naast Wetenswaardig de topografie methode van Junior Bosatlas. Momenteel is de testfase, voor de zomervakantie wordt de knoop doorgehakt of we dit gaan gebruiken. We werken in dat geval met een bronnenboek en werkboek waar we kopieën van maken. Software is niet noodzakelijk, maar wellicht overwegen te bestellen.
- Junior Bosatlas. Er zijn 30 atlassen per vleugel, 1 atlas per 2 lln.
- Groep 5-6 Nederland.
- Groep 7 Europa.
- Groep 8 Wereld.
- Gebruik van kaarten, globes en atlassen.

Technisch leesmethode:

We gebruiken de methode van José Schraven. Verdere informatie volgt nog.

Wijze van registratie:

De kennisquiz, eindopdracht en observaties vormen samen het beeld van de ontwikkeling van de leerling. We werken niet met methodegebonden toetsen.

De leerkracht verzamelt informatie uit:

- De kennisquiz, hiermee kan je veel zien. Handig is om de eerste keer bij les 14 in te laten vullen met potlood. Dan heb je al een eerste beeld. Hierna mogen ze met behulp van boek en schrift aanvullen met een groene pen. Vervolgens neem je als leerkracht deze antwoorden weer met de kinderen door en kunnen ze dit zelf nakijken. Dit zou je als een soort 'toetsvorm' kunnen zien.
- Eindopdracht.
- Mondelinge bijdragen n.a.v. vragen die je stelt.
- Schriftelijk werk map/schrift.
- Informatieverwerking, netheid.
- Betrokkenheid;
- Samenwerking;
- Toepassing van kennis en begrippen.

Er wordt nog gewerkt aan een overzichtelijke scoringslijst voor de hele groep waarin de rubrics staan.

Rapport:

Onderstaande punten komen op het rapport. Voor de onderdelen die niet automatisch ingelezen worden, is een rubric gemaakt zodat alle leerkrachten zo gelijkwaardig mogelijk beoordelen en een toets niet nodig is: [rubrics rapportonderdelen](#) (zie onderaan dit document).

Taal

- *Taal verkennen?*
- Spelling
- Spelling werkwoorden
- Grammatica
- Leesmotivatie/inzet stil lezen
- Technisch lezen (vanuit nieuwe methode)

Wetenswaardig

- Resultaten kennisquiz
- Betrokkenheid tijdens de lessen
- Informatieverwerking
- Kennis (o.a. toepassen geleerde kennis en woorden in de lessen en de eindopdracht)
- Mondelinge taalvaardigheid
- Schriftelijke taalvaardigheid
- Leesbegrip
- Topografie (vanuit nieuwe methode Junior Bosatlas)

In de rapporttekst wordt aandacht besteed aan de eindopdracht en de ontwikkeling van de leerling binnen het thema.

Nog af te stemmen:

-Kunstwerk- en gedichtlessen.

-We gebruiken naast wetenswaardig de topografie methode van Junior Bosatlas.

Momenteel is de testfase, voor de zomervakantie wordt de knoop doorgehakt of we dit gaan gebruiken. We werken in dat geval met een bronnenboek en werkboek waar we kopieën van maken. Software is niet noodzakelijk, maar wellicht overwegen te bestellen.

-Technisch lezen Jose Schraven.

-Registratieformat/rubrics.

-Materiaal- en aanschafafspraken (globes)

-Alle boeken van een thema worden opgeslagen in 2 grijze kisten. Op de kisten staat een label met een naam van elk thema. Deze kisten worden op een centrale plek opgeslagen. Na het thema zet je de kisten weer terug. De kisten worden door Christel besteld.

Kenmerken

Gezamenlijkheid

De lesmethode gaat uit van de klas als kennis- en taalgemeenschap waarin iedereen moet kunnen meekomen en meepraten over de inhoud.

Directe instructie

Elke les heeft heldere en concrete lesdoelen, veel voorbeelden, visuele ondersteuning en nieuwe moeilijke begrippen, met een heldere definitie, die stapsgewijs worden uitgelegd.

Rijke (langere) teksten

De teksten die in de lessen zijn verwerkt, zijn goed geschreven, uitdagend en staan bol van interessante feitjes.

Verrijkende multimedia

De lessen zijn voorzien van veel aantrekkelijke en relevante afbeeldingen, foto's, grafieken en video's die altijd zijn voorzien van kijk- en luistervragen.

Continue interactie

De lessen zijn zo ontworpen dat er een voortdurende en afwisselende interactie plaatsvindt tussen de leerkracht en de leerlingen.

Verhalende elementen

Elk thema en elke les heeft een heldere verhaallijn, waardoor leerlingen de inhoud goed kunnen plaatsen en beter kunnen onthouden.

Kennis opdoen én toepassen

In de thema's zit een stapsgewijze opbouw van kennisontwikkeling naar een gevarieerde toepassing daarvan, wat getoetst wordt in steeds complexere opdrachten.

Verdieping en verbinding

Doordat de thema's meerdere weken duren, is er volop tijd om inhoudelijk echt de diepte in te gaan en verbindingen te leggen met andere vakken.

Herhaling, herhaling, herhaling

Elk thema en elke les begint met gevarieerde ophaaloefeningen, zodat de opgedane kennis bij leerlingen goed beklijft.

Lesopbouw

Wetenswaardig bestaat uit dertig kerndoeldekkende thema's voor groep 4 t/m 8. Elk thema bevat 20 lessen die gedurende een periode van vijf tot zes weken kunnen worden onderwezen, waardoor je zes thema's kunt behandelen per schooljaar. Deze lessen hebben per thema steeds een vaste structuur:

• Herhalingslessen	1 t/m 4	Herhaling van voorgaande thema's en relevante voorkennis
• Introductielessen	1 t/m 3	Introductie van het thema vanuit het specifieke vakgebied
• Verdiepingslessen	4 t/m 8	Verdieping van het thema vanuit andere vakgebieden
• Toepassingslessen	9 t/m 13	Toepassing van opgedane vakkennis in authentieke (taal)opdrachten
• Afsluitingslessen	14 t/m 16	Afsluiting van het thema met een kennisquiz en een grote eindopdracht

Doelen van lesmethode

• Oriëntatie op jezelf en de wereld	• Mondelinge taalvaardigheid
• Woordenschatontwikkeling	• Schriftelijke taalvaardigheid
• Metacognitieve leesstrategieën	• Burgerschapskennis
• Metacognitieve leerstrategieën	• Burgerschapsvaardigheden
• Taalbeschouwing	

WETENS WAARDIG

Auteurs: Erik Meester (concept-auteur), Norma Montulet en Micha Miedema. Zowel Erik, Norma als Micha zijn verbonden aan de opleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs (PWPO) aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Kijk voor meer informatie op:
mathematischinstituut.nl/wetenswaardig

Op onze website kunt u vinden:

- antwoorden op veelgestelde vragen
- uitgeefplanning
- contactgegevens
- podcast (door Tjip de Jong) over de methode
- voorbeeldmateriaal
- en nog veel meer

Rubric wereldoriëntatie

	Onder niveau = ●○○○	Bijna op niveau = ●●○○	Op niveau = ●●●○	Boven niveau = ●●●●
Betrokkenheid (nieuwsgierigheid tonen, vragen stellen, mee praten en denken, enthousiasme tijdens opdrachten of onderzoekjes)	Toont weinig interesse. Neemt niet of nauwelijks deel aan opdrachten. Stelt weinig tot geen vragen	Neemt af en toe actief deel, volgt de lessen met begeleiding van de leerkracht. Stelt vragen.	Neemt actief deel en toont interesse en nieuwsgierigheid. Stelt vragen en wil regelmatig antwoord geven op vragen. Bovenbouw: werkt zelfstandig.	Zeer actief, betrokken en nieuwsgierig. Neemt initiatief. Stelt vragen en neemt deel aan gesprekken. Bovenbouw: stimuleert anderen.
Informatieverwerking (begrip van informatie uit teksten, filmpjes of uitleg, hoofd en bijzaken onderscheiden, bronnen kunnen lezen en interpreteren, verbanden leggen, informatie kunnen ordenen)	Heeft moeite met het herkennen van basisinformatie uit een tekst of opdracht. Begrijpt bronnen slecht. Bovenbouw: Kan hoofd- en bijzaken niet scheiden. Heeft moeite met het maken van aantekeningen of het terugzoeken van informatie in de eigen aantekeningen.	Kan met hulp van de leerkracht informatie uit de tekst verzamelen. Mist soms de essentie van de informatie. Bovenbouw: Kan hoofd- en bijzaken lastig scheiden. Kan met enige structuur aantekeningen maken en begrijpt de eigen aantekeningen vaak.	Kan zelfstandig hoofdpunten uit teksten halen. Bovenbouw: kan de verkregen informatie samenvatten. Kan duidelijke en gestructureerde aantekeningen maken en daar informatie terugzoeken.	Kan zelfstandig hoofdpunten en details uit teksten halen. Kan verbanden leggen en samenvatten in eigen woorden. Bovenbouw: kan conclusies trekken en maakt logische koppelingen. Kan duidelijke en gestructureerde aantekeningen maken, daar informatie terugzoeken en gebruikt vaktaal correct.
Kennis (kennen van begrippen, woorden en kerninhoud van het thema, begrijpt hoe processen werken, toepassen van nieuwe woorden, toepassen opgedane kennis in de eindopdracht, kan de transfer van het geleerde leggen naar nieuwe situaties)	Kent weinig begrippen. Heeft veel moeite met het toepassen van de lesstof. De eindopdracht is onvolledig of onjuist. Past kennis nauwelijks toe.	Kent enkele begrippen en processen, maar heeft moeite met het toepassen ervan. De eindopdracht is deels correct maar mist kernpunten. De toepassing van kennis blijft beperkt of onvolledig.	Kent belangrijke begrippen, processen en tijden/verbanden en kan deze gebruiken. Past de leerstof en woorden passend toe in de opdrachten en eindopdracht.	Kent en gebruikt begrippen, processen en tijden/verbanden correct en spontaan. Past kennis nauwkeurig toe. De eindopdracht is volledig en duidelijk.

Rubric mondelinge taalvaardigheid

	Onder niveau = ●○○○	Bijna op niveau = ●●○○	Op niveau = ●●●○	Boven niveau = ●●●●
Mondelinge taalvaardigheid (spreekvaardigheid, gespreksvaardigheid, begrip van luisteren, structuur van mondelinge uitingen, presenteren)	Spreekt vaak onduidelijk: korte, losse zinnen, veel haperingen. Reageert beperkt op anderen, wacht niet altijd op zijn beurt. Begrijpt eenvoudige instructies niet zelfstandig. Mist vaak de kern. Vertelt in ongestructureerd / in willekeurige volgorde. Lastig te volgen. <u>Aanvulling 6-8</u> Zinnen zijn foutief of rommelig. Reageert weinig passend op anderen. Deelt vooral eigen mening zonder in te gaan op anderen. Mist belangrijke informatie, begrijpt complexere informatie niet in gesprekken.	Spreekt begrijpelijk maar met beperkte zinsbouw, soms haperingen. Kan luisteren en reageren, maar wisselt soms ongepast van onderwerp. Beurtwisselingen gaan soms mis. Begrijpt eenvoudige opdrachten, moeite met meerstapsinstructies. Probeerde opbouw te geven, maar slaat soms stappen over. <u>Aanvulling 6-8</u> Gebruikt eenvoudige zinsconstructies. Reageert soms passend. Discussie is een reeks losse bijdragen. Begrijpt hoofdgedachten, maar verliest details of verbanden in gesprekken.	Spreekt duidelijk en meestal vloeiend. Gebruikt eenvoudige maar correcte zinnen. Luistert goed, reageert passend en houdt zich aan gespreksregels. Begrijpt meerstapsinstructies. Begrijpt hoofdgedachte van verhalen en gesprekken. Vertelt in logische volgorde (begin-midden-eind) <u>Aanvulling 6-8</u> Correcte grammaticale opbouw. Spreekt duidelijk en gevarieerd. Reageert inhoudelijk op anderen, stelt vragen en onderbouwt meningen. Begrijpt verbanden, relaties en details in gesprekken/presentaties.	Spreekt duidelijk, met gevarieerde zinnen en passende woordkeuze. Luistert actief, stelt vragen, vat samen en bouwt voort op bijdragen van anderen. Begrijpt details en hoofdgedachte. Geeft duidelijke structuur, gebruikt signaalwoorden (eerst, daarna, tenslotte) <u>Aanvulling 6-8</u> Spreekt vloeiend, precies en met rijke woordenschat. Kan taalgebruik aanpassen aan doelgroep. Bouwt logisch voort op anderen, nuanceert meningen, kan onderhandelen en het gesprek sturen. Analyseert informatie, stelt kritische vragen en maakt goede voorspellingen.

Rubric schriftelijke taalvaardigheid

	Onder niveau = ●○○○	Bijna op niveau = ●●○○	Op niveau = ●●●○	Boven niveau = ●●●●
Schriftelijke taalvaardigheid (zinsbouw, woordkeuze, formulering, tekstopbouw, samenhang van de tekst, tekstdoel, publieksgerichtheid, inhoud, uitwerking, lay-out, netheid en verzorging)	Zinnen zijn vaak onvolledig, grammaticaal onjuist of moeilijk te begrijpen. Woordkeuze is beperkt, herhalend of niet passend. Formuleringen zijn onduidelijk. Zinnen of alinea's sluiten slecht op elkaar aan. Geen of verkeerd gebruik van signaalwoorden. Doel van de tekst is onduidelijk. Tekst sluit niet aan bij de lezer. Inhoud is onvolledig, vaag of onsamenhangend. Belangrijke informatie ontbreekt. Geen structuur zichtbaar waardoor slecht leesbaar.	Eenvoudige zinnen lukken, maar langere of complexere zinnen gaan vaak mis. Woordkeuze is eenvoudig maar meestal passend, soms herhalend of onduidelijk. Basisstructuur (begin-midden-eind) is aanwezig, maar soms onlogisch of springend. Enkele signaalwoorden gebruikt, maar niet altijd passend of effectief. Doel van de tekst is herkenbaar, maar niet altijd consequent uitgewerkt. Basisinhoud aanwezig maar beperkt uitgewerkt of soms onduidelijk. Enige structuur, maar onregelmatig.	Meestal correct en begrijpelijke zinnen. Afwisseling tussen korte en langere zinnen. Gevarieerd en passend woordgebruik. Duidelijke formuleringen. Logische opbouw, duidelijke volgorde en alinea's of stappen zichtbaar. Passend gebruik van verbindings- en signaalwoorden. De tekst leest logisch. Tekst past bij het doel, de lezer wordt voldoende aangesproken. Volledige en duidelijke inhoud met relevante details. Overzichtelijk: indeling en structuur zijn zichtbaar.	Afwisselende, goed opgebouwde en vloeiend leesbare zinnen. Soms ook complexere structuren. Rijke, precieze en doelgerichte woordkeuze. Formuleringen versterken de tekst. Sterke, goed doordachte structuur, heldere opbouw met passende overgangen. Zeer vloeiende samenhang door effectief en bewust gebruik van signaalwoorden en verwijzingen. Zeer passend bij tekstdoel en publiek, toon, stijl en opbouw versterken het doel. Rijke, overtuigende of creatieve inhoud. Zeer verzorgd, lay-out draagt bij aan de leesbaarheid.

Rubric leesmotivatie

	Onder niveau = ● ○○○	Bijna op niveau = ●● ○○	Op niveau = ●●● ○	Boven niveau = ●●●●
Leesmotivatie (leesattitude, leesplezier, frequentie, volhouden, leesinitiatief, passende keuze, zelfvertrouwen, concentratie, verdieping)	Toont geen plezier in lezen. Vermijdt lezen actief. Spreekt negatief over boeken. Leest zelden. Stopt snel. Toont weinig inzet. Vindt nauwelijks passende boeken. Kiest willekeurig of helemaal niet. Weinig interesse. Ziet zichzelf niet als goede lezer. Raakt snel gefrustreerd en vermijdt lees uitdagingen. Kan zich nauwelijks concentreren, is snel afgeleid. Weinig betrokkenheid bij het verhaal.	Wisselende houding: soms geïnteresseerd maar vaak terughoudend of snel afgeleid. Leest alleen met aansporing. Houdt lezen kort vol. Motivatie wisselt. Heeft enige voorkeuren maar kiest onzeker of ongericht. Heeft hulp nodig bij het vinden van passende boeken. Soms onzeker. Wil wel lezen, maar twijfelt over eigen kunnen. Blijft korte tijd betrokken, maar raakt snel uit focus.	Heeft meestal een positieve houding. Leest zonder aansporing. Praat soms enthousiast over boeken. Leest regelmatig. Kan zelfstandig een redelijke tijd doorlezen. Kent eigen interesses en vindt meestal zelfstandig geschikte boeken. Vertrouwt meestal op eigen leesvaardigheid. Zet door bij moeilijke stukken. Leest geconcentreerd, toont interesse in het verhaal.	Duidelijke leesliefhebber. Kijkt uit naar de leestijd. Deelt spontaan leeservaringen met anderen. Leest vaak en graag. Blijft geconcentreerd. Kiest zelf actief leestijd. Heeft duidelijke voorkeuren. Zoekt actief nieuwe boeken/auteurs/series. Sterk gevoel van competentie. Kiest bewust uitdagendere teksten en toont doorzettingsvermogen. Gaat volledig op in het lezen en toont nieuwsgierigheid.

Rubric leesbegrip

	Onder niveau = ● ○○○	Bijna op niveau = ●● ○○	Op niveau = ●●● ○	Boven niveau = ●●●●
Leesbegrip (letterlijk begrip, afleiden en interpreteren)	Weinig verhaalbegrip. Kan informatie niet terugvinden of begrijpt basale inhoud niet. <i>Bijv: vindt niet wie de hoofdpersonen zijn en noemt gebeurtenissen door elkaar.</i> Kan niets afleiden dat niet letterlijk in de tekst staat. <i>Bijv: begrijpt motivatie of gevoelens niet als die niet expliciet worden genoemd.</i>	Enig verhaalbegrip. Vindt enkele losse gegevens maar mist hoofdzaken of verwacht details. <i>Bijv: Noemt één gebeurtenis goed, maar vergeet andere. Geeft onvolledig antwoord.</i> Maakt soms eenvoudige verbindingen, maar vaak onjuist of onzeker. <i>Bijv: Raad dat iemand boos is, maar onderbouwt dit niet of verkeerd.</i>	Duidelijk verhaalbegrip. Haalt de kerninformatie uit de tekst en kan de hoofdpunten navertellen. <i>Bijv: Kan vertellen wat er gebeurde, wie het deed en waar.</i> Maakt correcte verbindingen op basis van tekst, context en aanwijzingen. <i>Bijv: Legt uit waarom iemand bang is door gebeurtenissen in de tekst te noemen.</i>	Goed verhaalbegrip. Haalt relevante informatie uit de tekst en kan dit gestructureerd navertellen. <i>Bijv: Kan volledige verhaallijn navertellen. Benoemt hoofd- en bijzaak.</i> Maakt diepere verbindingen en vergelijkt informatie en redeneert flexibel. <i>Bijv: Verklaart verbanden zoals oorzaak-gevolg, probleem-oplossing. Leest tussen de regels door.</i>